

Binnen de vaste commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap hebben enkele fracties de behoefte om vragen en opmerkingen voor te leggen over de brief van de Minister d.d. 13 april 2017 over het Besluit van 16 maart 2016 tot wijziging van het Besluit bekwaamheidseisen onderwijspersoneel en het Besluit bekwaamheidseisen onderwijspersoneel BES in verband met de herijking van de bekwaamheidseisen voor leraren en docenten (Kamerstuk 27 923, B/nr. 248).

De waarnemend voorzitter van de commissie,
Tellegen

De adjunct-griffier van de commissie,
Bošnjaković

Inhoud	blz.
I Vragen en opmerkingen uit de fracties	2
Algemeen	2
1. Inhoud en achtergrond van het besluit	2
1.1 De kern van de inhoudelijke wijziging	2
2. Toelichting op het tot stand komen van de bekwaamheidseisen	3
2.1 De herijking van de bekwaamheidseisen	3
3. De beschrijving van de kern en inhoud van het beroep	3
3.1 Inleiding	3
3.2 De verantwoordelijkheid van de leraar	3
4. Proces van tot stand komen	4
5. Gevolgen voor het besluit voor de individuele leraar of docent	4
II Reactie van de Minister	5

I Vragen en opmerkingen uit de fracties

Algemeen

De leden van de VVD-fractie hebben kennisgenomen van het besluit in verband met de herijking van de bekwaamheidseisen voor leraren en docenten. Op dit moment hebben deze leden geen verdere vragen over dit besluit.

De leden van de PVV-fractie hebben kennisgenomen van het Besluit van 16 maart tot wijziging van het Besluit bekwaamheidseisen onderwijspersoneel en het Besluit bekwaamheidseisen onderwijspersoneel BES in verband met de herijking van de bekwaamheidseisen voor leraren en docenten.

De leden van de D66-fractie hebben kennisgenomen van de herijking van de bekwaamheidseisen van leraren en docenten. Zij hebben hierover nog enkele vragen en opmerkingen.

De leden van de GroenLinks-fractie hebben kennisgenomen van het besluit herijking bekwaamheidseisen onderwijspersoneel.

De leden van de SP-fractie hebben kennisgenomen van de brief van de Minister en het Besluit van 16 maart tot wijziging van het Besluit bekwaamheidseisen onderwijspersoneel en het Besluit bekwaamheidseisen onderwijspersoneel BES in verband met de herijking van de bekwaamheidseisen voor leraren en docenten.

De leden van de PvdA-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van het onderhavige besluit.

1. Inhoud en achtergrond van het besluit

1.1 De kern van de inhoudelijke wijziging

De leden van de D66-fractie lezen dat tot de kern van de wijziging behoort dat de bekwaamheidseisen concreter en beter toetsbaar moeten worden. Hoe en door wie wordt dit getoetst? Hoe zit het in dit verband met taken van de leraar die moeilijk of niet te meten zijn, bijvoorbeeld het zien en bieden van ontwikkelingsmogelijkheden en kansen aan leerlingen en het zorgen voor een veilige omgeving in de klas en op school, zo vragen zij.

2. Toelichting op het tot stand komen van de bekwaamheidseisen

2.1 De herijking van de bekwaamheidseisen

De leden van de PVV-fractie vragen de Minister in hoeverre leraren zullen worden verplicht rekening te houden met de sociaal-culturele achtergrond van leerlingen in deze herijking ten opzichte van de huidige bekwaamheidseisen.

De leden van de D66-fractie merken op dat digitale vaardigheden zeer beperkt terugkomen in de herijking van de bekwaamheidseisen, terwijl digitale vaardigheden, mediawijsheid en het omgaan en gebruik met digitale leermiddelen steeds belangrijker worden. Biedt de nu opgenomen bekwaamheidseis voldoende waarborg dat leraren zich op het gebied van digitale vaardigheden blijvend zullen ontwikkelen? Waarom is gekozen voor de passieve formulering van deze bekwaamheidseis («kennis heeft van digitale leermaterialen en leermiddelen en de technische en pedagogisch-didactische mogelijkheden en beperken daarvan kent») in plaats van het actief kunnen toepassen van digitale vaardigheden en -leermiddelen, zo vragen zij.

De leden van de SP-fractie vragen of de Minister op overzichtelijke wijze kan weergeven (bijvoorbeeld in tabelvorm) welke wijzigingen er plaatsvinden met het besluit van 16 maart in vergelijking met de bekwaamheidseisen die nu nog gelden.

De leden van de PvdA-fractie hechten eraan dat onderwijsgeevenden zich blijvend scholen om zo hun expertise op peil te houden en daarmee te blijven voldoen aan de voorwaarden voor opname in het lerarenregister. Zij constateren dat de zeven SBL¹-competenties zeker voor het voortgezet onderwijs onvoldoende recht deden aan het belang van de vakinhoudelijke bekwaamheid voor de kwaliteit van het onderwijs en waarderen dan ook dat een verkrampde poging om de nieuwe set bekwaamheidseisen te vertalen naar die zeven competenties, achterwege is gebleven. De driedeling in vakinhoudelijke, vakdidactische en pedagogische bekwaamheid doet veel beter recht aan de eisen die men moet stellen aan een goede leraar, zo menen deze leden.

3. De beschrijving van de kern en inhoud van het beroep

De leden van de D66-fractie vragen wat de samenhang is tussen de kerndoelen, de kwalificatiedoelen en de vakinhoudelijke bekwaamheidseisen.

3.1 Inleiding

De leden van de D66-fractie vragen tot welke concrete veranderingen het voorliggende besluit zal leiden bij lerarenopleidingen. Dienen zij hun opleiding aan te passen aan de nieuwe bekwaamheidseisen en op welke termijn gaan ze dit doen? Verder willen deze leden weten wat het betekent voor huidige leraren. Zijn de bekwaamheidseisen in die mate nieuw dat zij zich actief moet laten bijscholen, zo vragen zij.

3.2 De verantwoordelijkheid van de leraar

De leden van de D66-fractie lezen vereisten als: «aanpak in het onderwijs in pedagogische zin blijft aanpassen aan de tijd» en «laat zijn onderwijs met de tijd mee gaan», handelend over de didactiek. Wat wordt hiermee

¹ SBL: Stichting beroepskwaliteit leraren en ander onderwijspersoneel.

bedoeld, ervan uitgaande dat de overheid geen oordeel past over pedagogisch en didactisch handelen, zo vragen zij.

De leden van de PvdA-fractie onderkennen dat de bekwaamheid van docenten in het beroepsonderwijs méér is dan zomaar een aftreksel van de bekwaamheid die docenten in het havo en vwo nodig hebben. Zij constateren ook dat in het vmbo² leraren voor de beroepsgerichte vakken die dichter bij de beroepspraktijk van de bedrijven en instellingen staan, vaak voor de leerlingen een belangrijker meerwaarde vertegenwoordigen, dan leraren die vooral pedagogisch-didactisch bekwaam zijn, maar die minder voeling hebben met de beroepspraktijk. In hoeverre doet dit wijzigingsbesluit beter dan het tot nog toe vigerende besluit recht aan deze overweging? Bestaat er een gevaar dat de bepalingen van artikel 2.6 voor de leraar of docent in het beroepsgerichte onderwijs, dat deze in staat is contacten te onderhouden en benutten met het beroepenveld waarvoor hij opleidt, dat deze verworden tot dode letters, die geen gevolgen hebben voor de onderwijspraktijk? Met andere woorden: betekent hier «in staat zijn» dat de contacten ook daadwerkelijk moeten worden onderhouden en worden benut, zo vragen de leden.

4. Proces van tot stand komen

De leden van de D66-fractie constateren dat de herijking een langdurig traject is geweest. Kan de Minister aangeven wat er sinds 2014 (ter vaststelling voorgelegd aan OCW) is gebeurd en hoe ontwikkelingen na die periode, zoals het lerarenregister, een plek hebben gekregen in het voorliggende besluit, zo vragen de genoemde leden.

De leden zien dat de voorgestelde bekwaamheidseisen ook gelden voor docenten in het mbo. In het mbo is uiteraard ook aansluiting met de arbeidsmarkt van groot belang, evenals specifieke beroepsvaardigheden. Meer dan in het primair onderwijs en het voortgezet onderwijs geldt hier ook dat er sprake is van zij-instroom van docenten. Vindt de Minister dat de voorgestelde bekwaamheidseisen voldoende oog hebben voor deze specifieke behoeften?

Deze leden lezen in de nota van toelichting dat de MBO-Raad positief geadviseerd zou hebben op een voorstel van de Onderwijscoöperatie om de bekwaamheidseisen in het mbo nader te duiden. De MBO-Raad³ ontkent echter dat zij hier positief over hebben geadviseerd. Kan de Minister aangeven hoe dit nu precies zit? Waar zouden de aanvullende of vervangende bekwaamheidseisen voor het mbo een plek moeten krijgen, aangezien deze niet in dit besluit zijn opgenomen, zo vragen de leden.

De leden van de GroenLinks-fractie zouden de Minister graag een vraag willen stellen naar aanleiding van de brief van 19 april 2017 van de MBO-Raad⁴, alsmede de bijlage bij deze brief, de brief van de MBO-Raad van 17 september 2014⁵. Zij vragen de Minister of de mogelijkheden tot zij-instroom beknot worden door de eisen zoals die gesteld worden in de herijking bekwaamheidseisen onderwijspersoneel. Zij vragen de Minister een reactie te geven op de punten die de MBO-Raad in zijn brief benoemd.

5. Gevolgen voor het besluit voor de individuele leraar of docent

De leden van de PvdA-fractie vinden het van groot belang dat mannen en vrouwen die als professional voor de klas staan het lerarenregister niet beschouwen als een bedenksel dat hen van bovenaf is opgelegd, maar

² vmbo: voorbereidend middelbaar beroepsonderwijs.

³ Zie brief van de MBO-Raad van 19 april 2017, Parlisonummer: 2017D11074.

⁴ Parlisonummer: 2017D11074.

⁵ Parlisonummer: 2017D11084.

ervaren als een eigen waarderingskader voor de kwaliteit die zij in hun onderwijs willen bieden. Dit betekent dat ook lerarenopleidingen betrokken moeten worden bij het lerarenregister, maar dan wel in de zin dat deze de bekwaamheidseisen moeten aanleren die leraren in de dagelijkse lespraktijk als noodzakelijk ervaren en niet in de zin dat zij met eigen definities van goed leraarschap de instroom van leraren moeten willen modelleren. Deelt de Minister deze visie, zo vragen deze leden.

II Reactie van de Minister